

Heartmaps – Skriva dikter

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Syfte – Nyfiken på poesi

Att utveckla elevernas förmåga att skriva poetiska texter. De får använda sig av en heartmap som är en visuell och konkret mall för att hitta motivation till eget skrivande. Genom att introducera arbetet med en raplåt vill jag även stimulera nyfikenhet och intresse för poesi.

Läraren reflekterar om Heartmaps

Georgia Heard talar om poesi på ett sätt som verkligen tilltalade mig. Att bry sig mindre om regler och tolkningar och mer om att uppleva och känna. Hon menar att poesi finns överallt och att "poems are short and does not scare the students". Men det är viktigt att vi uppmuntrar eleverna att skriva från hjärtat. Syftet är att få eleverna "to ache with caring about their words". Men hur gör man det? Att utgå från en heartmap kan vara ett sätt att stötta eleverna att hitta motivation och sin egna röst. Ett sätt att komma närmare sina tankar och känslor.

Heard ger i sin bok Heartmaps Elevers väg till autentiskt och kreativt skrivande 2018 sex anledningar till att arbeta med heartmaps:

1. Skrivandet kommer från hjärtat.
2. Heartmapping öppnar dörren till skrivande för alla elever. Kartorna är konkreta och visuella. Här får eleverna en chans att skriva ner det som är viktigt utan att tänka på grammatik och stavning.
3. Eleverna kan återkomma till sina heartmaps. Om man samlar kartorna kan de vara något att komma tillbaka till för inspiration.
4. Heartmapping drar nytta av kraften av visuell inläring.
5. Heartmapping ger eleven frihet att utforska.
6. Heartmapping gör att vi närmar oss våra känslor.

I boken finns 20 olika lektionsförslag, mallar som kan användas i syfte att skriva olika slags texter. Det är också en bra muntlig övning där eleverna kan delge varandra sina heartmaps. Exempel på några av mallarna i boken:

- Mina minnesbilder
- Den första gången
- Mitt namn
- Mina drömmar och önskningar
- Människor jag beundrar

Även om flera elever behövde stöttning i själva skrivandet, så var det ingen som satt och funderade vad de skulle skriva om, som annars är vanligt i det fria skrivandet. Jag blev inspirerad att utveckla arbetet med heartmaps!

Inledning – Pappas låt

Poesiarbetet inleddes med STORs hyllningstext till sin pappa i låten [Pappas låt](#). Ett exempel på hur en musikvideo med en intressant och angelägen raplåt kan fånga elevers intresse och nyfikenhet samtidigt som utvecklar språk och läsning. Pappas låt handlar om artistsens pappa som flydde från Chile i mitten av 70-talet. Om hans kamp att ta sig in i det

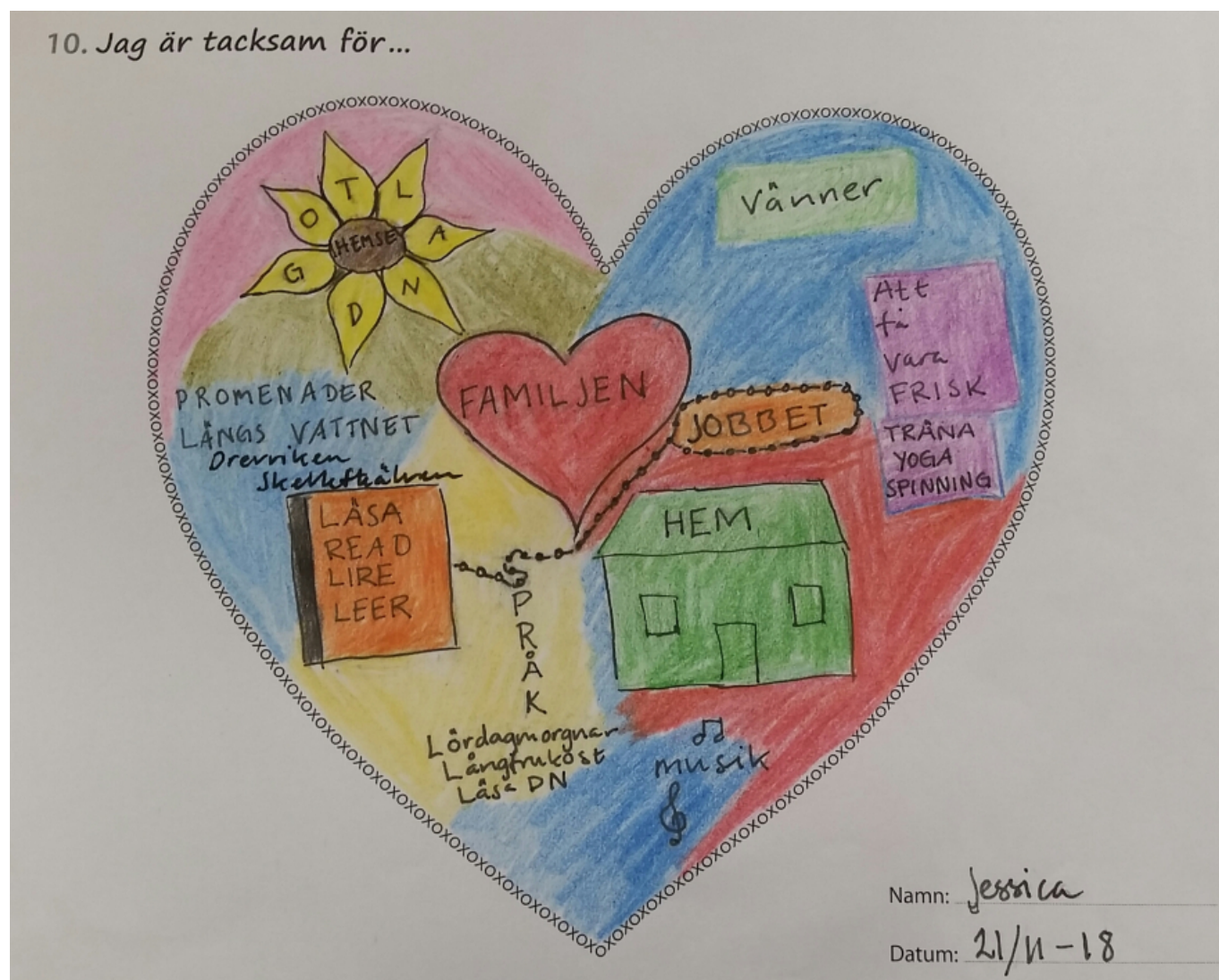
svenska samhället, lära sig språket och skaffa ett jobb. En hyllning till alla kämpande pappor.

Skapa en heartmap

Eleverna skulle därefter skriva egna hyllningsdikter. Jag valde därför att arbeta med mallen *Jag är tacksam för...* och eleverna fick i uppgift att fundera kring:

- Människor som du är tacksam för.
- Det som gör dig lycklig.
- Det som inspirerar dig.
- Det du älskar.
- Händelser och upplevelser som är viktiga.
- Fundera även kring sådant som vi tar för givet som familj, vänner, mat och hem.

En förebild – Min heartmap om tacksamhet

Det var roligt att se hur alla elever tog sig an denna fria, till synes lättsamma uppgift. När eleverna var klara med sina heartmaps fick de välja en sak från sin karta som de sedan skulle skriva en hyllningsdikt om.

Skriva en hyllningsdikt

Innan de satte igång att skriva på egen hand, pratade vi om de olika slags dikter de skrivit under arbetets gång. I början hade jag styrt skrivandet, jag ville att de skulle prova att skriva några olika bundna dikter, tex cirkelkomposition och femrading. Nu fick de skriva fritt och på väggen i klassrummet fanns några vanliga stilfigurer att inspireras av, tex rim, alliteration och anafor. Det blev hyllningsdikter om:

familjen, hemlandet, skolan, husdjur, choklad, musik, pengar och naturen.

Här är några exempel:

Uganda är viktigt för mig

Där var jag barn

Där har jag en bästa kompis

Där har jag kusiner

Där finns min mammas syskon

Uganda är viktigt för mig

Anafor

Skolan är viktigt för mig
Skolan är där jag lär mig nya saker som jag har aldrig lärt mig förut
Skolan är där jag får vänner
Skolan är där jag lär mig språket
Skolan är där jag ändrar mig
Skolan är där jag utvecklas
Skolan är där jag blir bättre på fotboll
Skolan är där jag får utbildning
Skolan är där jag blir bättre på matte
Om jag jobbar bra i skolan då får jag välja vilket jobb jag vill

Pengar

Pengar är viktigt för mig

man kan gör allt med pengar
man kan köpa vad man vill
man kan köpa

villa

Bil

Kläder

Dator

Telefon

Min familj

Min mamma är snäll och bra på klippa hår
Min pappa är rolig och sträng
Min hund är fin rolig och jobbig
Min familj är godhjärtad

Choklad

När jag äter choklad
blir jag jätteglad
Jag tar mig ett litet bad
och går ut på en morgonpromenad
Om det inte finns nån choklad i himlen
så vill jag aldrig dö

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva ord, meningar och olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.

Kriterier för bedömning av kunskaper*

Eleven skriver enkla texter med läslig handstil och med digitala verktyg. I texterna använder eleven stor bokstav, punkt och frågetecken samt kan stava ord som eleven själv ofta använder och som är vanligt förekommande i elevnära texter. De berättande texter eleven skriver har tydlig inledning, handling och avslutning.

* årskurs 1-3